

T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI

Dış Ticaret Beklenti Anketi

2017 1. Çeyrek Dönemi Beklentilerine İlişkin
Genel Değerlendirmeler

9 Ocak 2017

Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü

DIŞ TİCARET BEKLENTİ ANKETİ (DTBA)

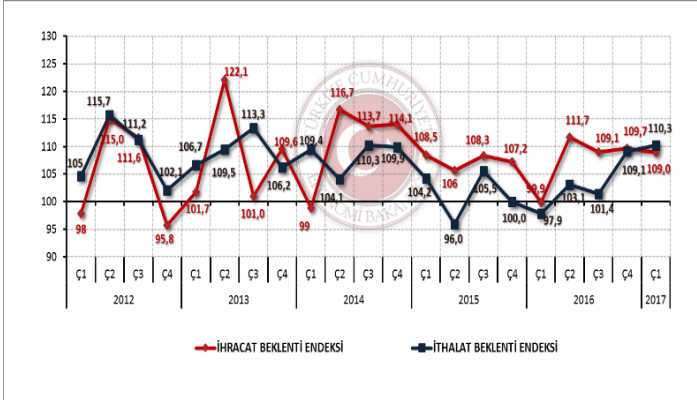
İHRACAT VE İTHALAT BEKLENTİ ENDEKSLERİ (2017 1. ÇEYREK)

1. DTBA Hakkında Dönemsel Bilgiler

Dış Ticaret Beklenti Anketi (DTBA), Türkiye İstatistik Kurumundan alınan dış ticaret istatistiklerine göre, 2016 Kasım ayı itibarıyla yıllıklandırılmış rakamlara göre en fazla ihracat ve ithalat yapan ilk 500'er firmaya uygulanmaktadır. 2017 yılının 1. çeyreğine ilişkin soruların yer aldığı anket formu 686 firmaya gönderilmiş olup, 534 firma ankete katılım sağlamıştır. Buna göre, anketin cevaplanma oranı %78 olmuştur.

Anketi yanıtlayan 534 firma, 2015 yılında toplam ihracatın %38'ini ve toplam ithalatın %44'ünü temsil etmektedir. Anket formunu yanıtlayan firmaların %21,9'u sadece ihracat ve %15,9'u sadece ithalat yaparken, %62,2'si hem ihracat hem ithalat yapmaktadır.

İhracat ve İthalat Beklenti Endekslerine İlişkin Genel Değerlendirmeler¹

2017 yılının 1. çeyreğinde;

- **İhracat Beklenti Endeksi**, 2016 yılı 4. çeyreğindeki 109,7'lik endeks değerine göre **0,7 puan azalarak 109** seviyesinde gerçekleşmiştir. Endeks geçen yılın aynı dönemine göre ise 9,1 puan artış göstermiştir.
- **İthalat Beklenti Endeksi**, 2016 yılı 4. çeyreğindeki 109,1'lik endeks değerine göre **1,2 puan artarak 110,3** seviyesinde gerçekleşmiştir. İthalat Beklenti Endeksi geçen yılın aynı dönemine göre ise 12,4 puan artmıştır.

¹ Endekslere dahil edilen soruların yayılma endeksleri ihracat/ithalat rakamlarına göre ağırlıklandırılmış frekanslar üzerinden hesaplanmıştır.

	Yayılım Endeksi (100'ün üstünde (+), 100'ün altında (-))	Bir önceki çeyreğe göre değişim
İhracat Beklenti Endeksi	+	-
İhracat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	-
İhracat Siparişi Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	-
Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi	-	+
İhracat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	+	+
İthalat Beklenti Endeksi	+	+
İthalat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	-
Birim İthalat Fiyatı Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	+
Şu Anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi	+	+
İthalat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	+	-

2017 yılının 1. çeyreğinde, **İhracat Beklenti Endeksine** dahil edilen sorulardan gelecek 3 aya ilişkin ihracat ve ihracat sipariş beklentisi ile son 3 aydaki ihracat sipariş düzeyine ilişkin soruların yayılım endekslerinin 100'den büyük olması sebebiyle Endekse pozitif katkı sağladığı, şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyine ilişkin sorunun ise Endekse negatif katkıda bulunduğu görülmektedir.

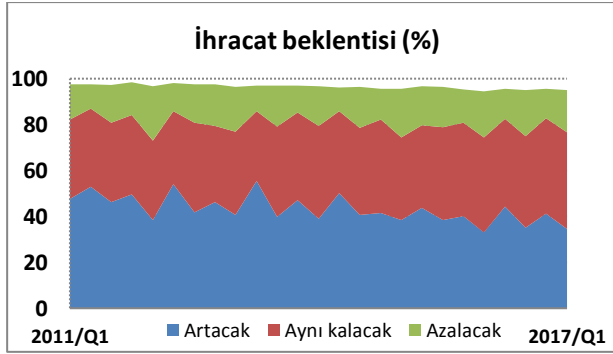
İthalat Beklenti Endeksini oluşturan sorulardan ise gelecek 3 aydaki ithalat beklentisi ve birim ithalat fiyatı beklentisi, mevcut ithalat sipariş düzeyi ile son 3 aydaki ithalat sipariş düzeyine ilişkin soruların yayılım endekslerinin 100'den büyük olması sebebiyle Endekse pozitif katkı sağladığı görülmektedir.

2. İhracata İlişkin Değerlendirmeler

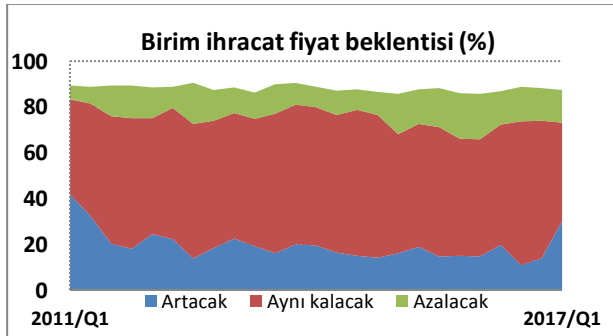
- 2017 yılının 1. çeyreğine ilişkin beklentileri ölçmeyi amaçlayan DTBA'ya katılım sağlayan ihracatçı firmaların (449 firma) en çok ihracat yaptığı sektörler; ana metal sanayii (49 firma), giyim eşyalarının imalatı (47 firma), gıda ürünlerinin imalatı (46 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (34 firma) ve tekstil ürünlerinin imalatı (33 firma) olarak sıralanabilir.
- Gelecek 3 aylık dönemde ihracatçı firmaların hedef pazar olarak belirttiği ilk 3 ülke sırasıyla **ABD, Almanya ve Çin** olarak öne çıkmaktadır.

Ankete katılım sağlayan ihracatçı firmaların cevaplarına göre²,

- İhracata ilişkin artacağı yönündeki beklentilerin azalacağı yönündeki beklentilere kıyasla daha yüksek olduğu ve 2017 yılının ilk çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre ihracatın artacağı yönündeki beklentilerin zayıflayarak devam ettiği görülmektedir.

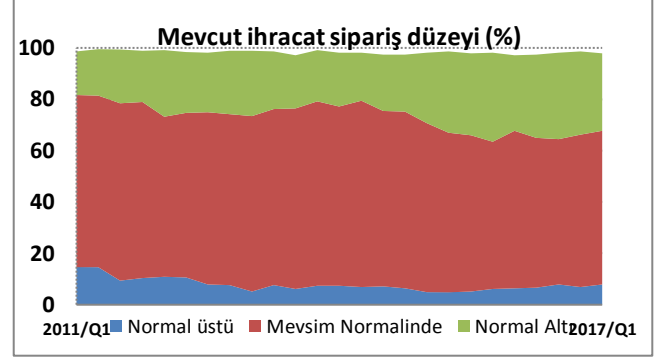

- Birim ihracat fiyatına ilişkin beklentilerin genel olarak aynı kalacağı yönünde olduğu ve birim ihracat fiyatının azalacağı yönündeki beklentilerin bu çeyrekte yön değiştirerek artacağı yönünde olduğu görülmektedir.

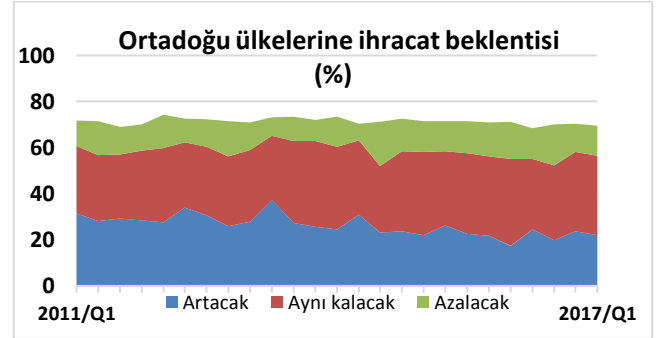

- Şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyinin normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firma sayısı genel

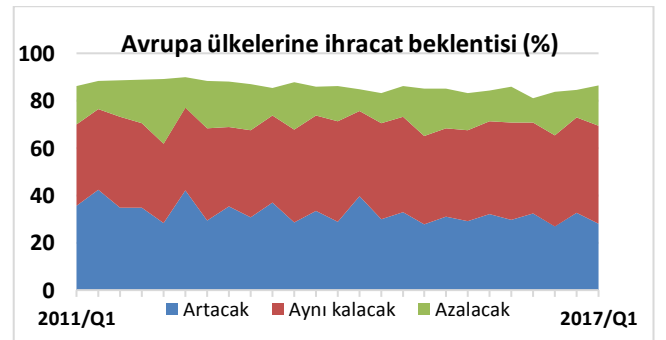
olarak oldukça düşük seyretmekte olup, 2017 yılının 1. çeyreğinde de bu eğilim devam etmektedir. Bahse konu dönemde, şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyinin mevsim normalinde olduğunu belirten firma sayısı çoğunluktadır.

- 2017 yılının 1. çeyreğinde Orta Doğu ülkelerine ilişkin beklentilerin ihracatın artacağı yönünde olduğu ancak bir önceki çeyreğe göre zayıfladığı görülmektedir.

- 2017 yılının 1. çeyreğinde Avrupa ülkelerine ilişkin ihracatın artacağı yönündeki beklentilerin bir önceki çeyreğe göre yüksek düşüş gösterdiği dikkat çekmektedir.

3. İthalata İlişkin Değerlendirmeler

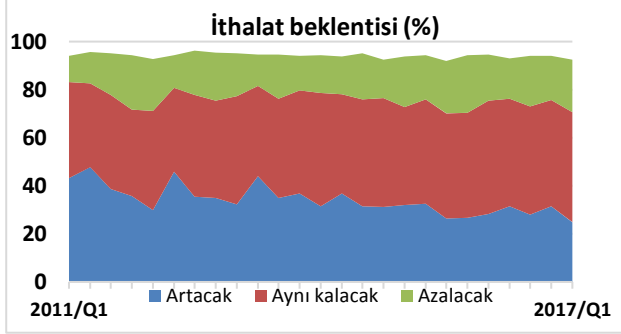
- 2017 yılının 1. çeyreğinde, DTBA'ya katılım sağlayan ithalatçı firmaların (417 firma) en çok ithalat yaptığı sektörler; Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (70 firma), Ana metal sanayii (69 firma), Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı (44 firma), Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (29 firma) ve Bitkisel ve

² Verilerin daha detaylı hali Toplu Sonuçlar tablosunda yer almaktadır.

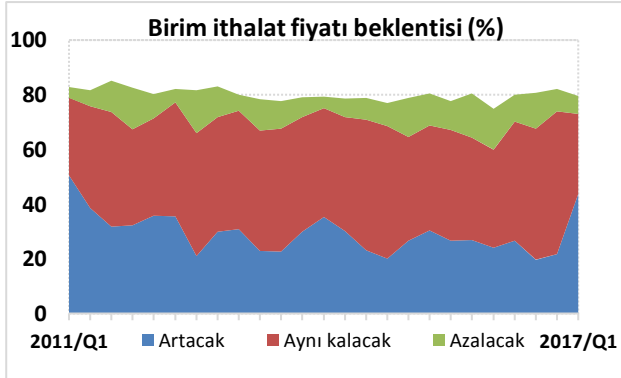
hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri (23 firma) olmuştur.

Ankete katılım sağlayan ithalatçı firmaların cevaplarına göre³,

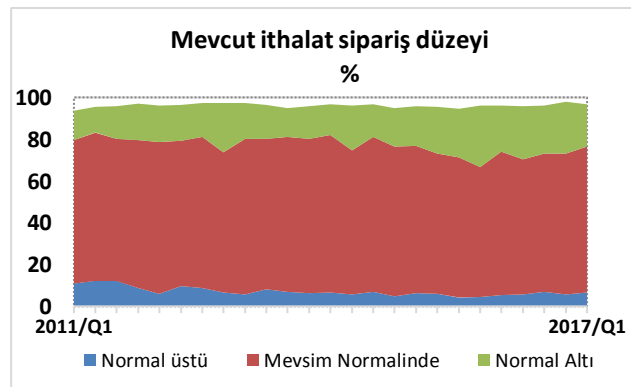
- İthalatın artacağı yönündeki beklentilerin azalacağı yönündeki beklentilere kıyasla daha yüksek olduğu ve 2017 yılının ilk çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre ithalatın artacağı yönündeki beklentinin güç kaybederek devam ettiği görülmektedir.

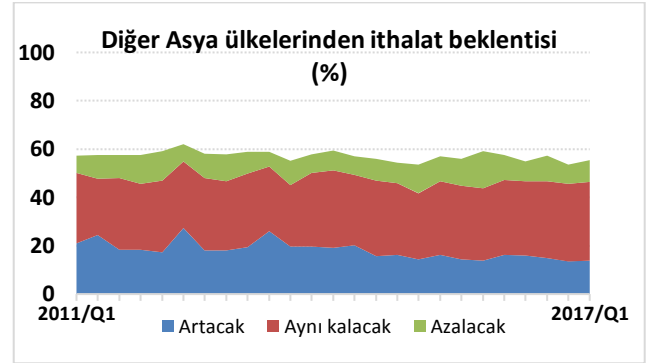
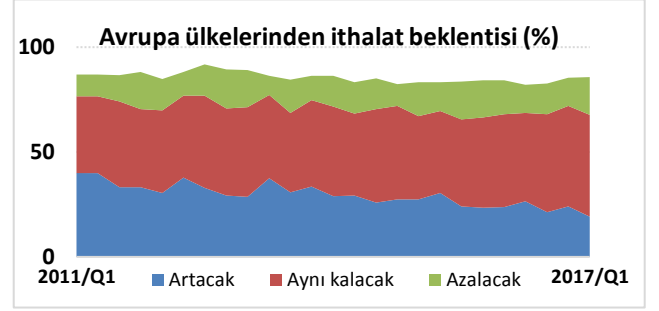
- 2017 yılı 1. çeyreğinde ağırlıklı olarak artacağı yönünde olan birim ithalat fiyatına ilişkin beklentilerin bir önceki çeyreğe göre oldukça güçlendiği dikkat çekmektedir.

- Mevcut ithalat sipariş düzeyinin normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firma sayısı genel olarak oldukça düşük seyretmekte olup, mevcut ithalat sipariş düzeyinin mevsim normalinde olduğunu belirten firma sayısı çoğunluktadır.

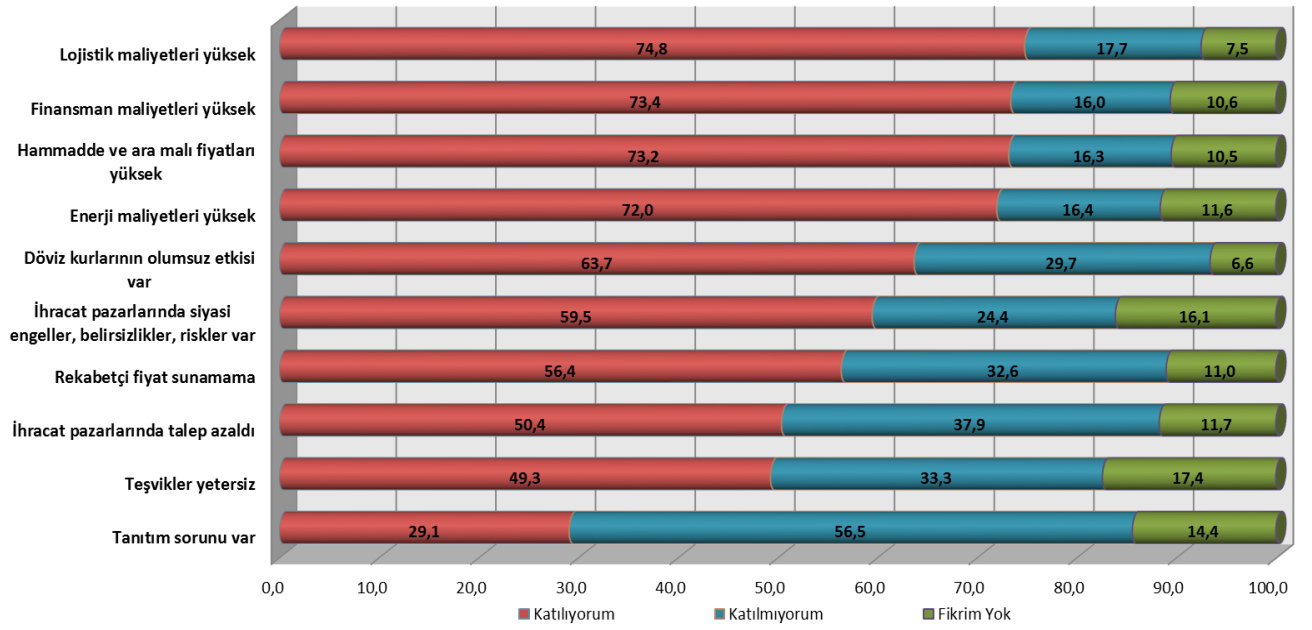

- 2017 yılının 1. çeyreğinde Avrupa ve Diğer Asya ülkelerinden ithalatın artacağı yönündeki beklenti bir önceki çeyreğe göre güç kaybederek devam etmektedir.

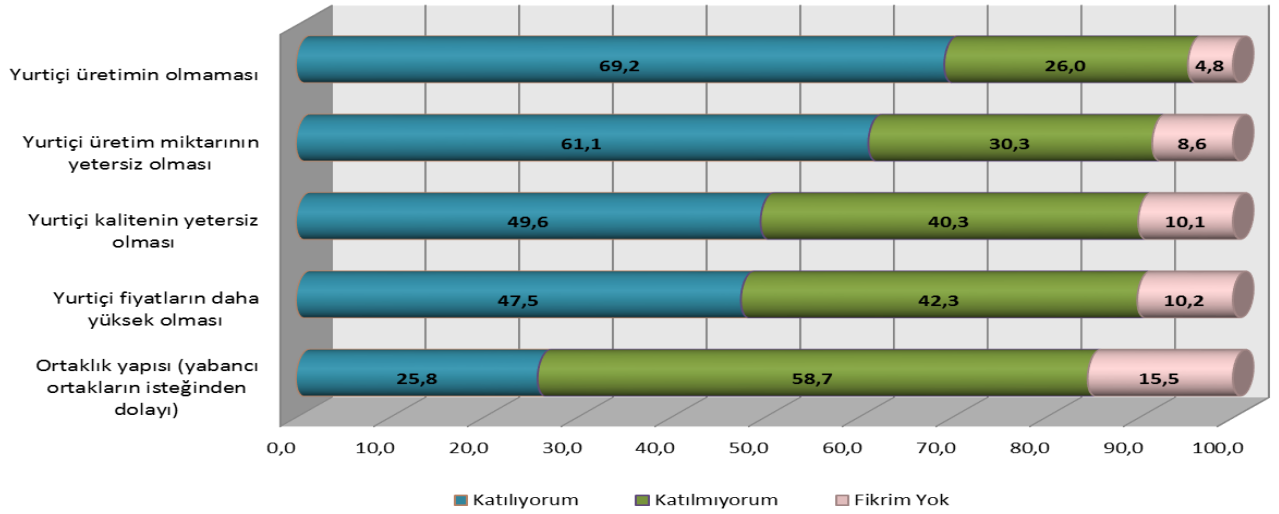
³ Verilerin daha detaylı hali Toplu Sonuçlar tablosunda yer almaktadır.

Firmaların İhracat Yaparken Karşılaştığı Sorunlar (%)

- 2017 yılı 1. çeyreği itibarıyla, lojistik maliyetlerin yüksekliğini sorun olarak gören ihracatçı firmaların oranı %74,8 iken finansman maliyetlerinin ve hammadde ve ara malı fiyatlarının yüksekliğini sorun olarak belirten ihracatçı firmaların oranı sırasıyla %73,4 ve %73,2 olmuştur. Buna ek olarak, enerji maliyetlerinin yüksekliği (%72) ve döviz kurlarının olumsuz etkileri (%63,7) firmalar tarafından en çok belirtilen diğer sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Firmaların İthalat Yapma Nedenleri (%)

- 2017 yılı 1. çeyreği itibarıyla, yurtiçi üretimin olmamasından dolayı ithalat yaptığını belirten firmaların oranı %69,2 olurken, var olan üretimin yetersiz olmasını ve yurtiçi kalitenin yetersizliğini ithalat nedeni olarak belirten firmaların oranları sırasıyla %61,1 ve %49,6 olmuştur. Bu nedenleri yurtiçi fiyatların yüksek olması (%47,5) takip etmektedir.